

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain takaisinperintää koskevia säännöksiä siten, että takaisin perittävälle määrälle ja oikaisun yhteydessä maksettavaa korkoa alennetaan yhdeksästä prosentista kuuteen prosenttiin. Koron laskemistapaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että korko lasketaan nykyisen

takaisinperintäpäätöksen ajankohdan sijaan tuen maksamisajankohdista lukien. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi 300 markan raja pienimmälle perittävälle määrälle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 16 päivänä lokakuuta 2000 Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston varainhoitovuoden alusta lukien.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Euroopan yhteisön jäsenyyden myötä maataloustukien rahoitus on muodostunut kaksijakoiseksi siten, että osa maataloustuista on kokonaan kansallisia ja osa Euroopan yhteisön kokonaan tai osittain rahoittamia. Maataloustukien maksamiseen liittyy olennaisena osana mahdollisuus tukien takaisinperintään silloin, kun tuensaaja on saanut tukea perusteettomasti tai enemmän kuin mitä hänelle olisi voitu myöntää. Nykyisin tukien takaisinperintä perustuu vaihtoehtoisesti kahteen eri normistoon. Normiston noudattamisessa määräävänä tekijänä on maataloustukien rahoituslähde. Kansallisista varoista rahoitettujen maataloustukien takaisinperintään sovelletaan maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annettua lakia (1336/1992). Euroopan yhteisön varoista rahoitettujen maataloustukien takaisinperintöihin sovelletaan tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista

yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission asetusta (ETY) N:o 3887/92. Säännöksiä sovelletaan rinnakkain tukien takaisinperinnässä.

Maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan jos hakija on saanut mainitussa laissa tarkoitettua tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen, aikaisemman päätöksen lainvoimaisuuden estämättä päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisinperimisestä. Saman pykälän 3 momentin mukaan jos tuensaajalta peritään takaisin perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä suoritettavaksi korkoa. Korko lasketaan yhdeksän prosentin vuotuisen koron mukaan siitä päivästä, jona päätös perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisinperimisestä on tehty. Pykälän 4 momentin mukaan jos hakija tukea hakiessaan on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän tiedon tai asia-

kirjan taikka salannut tiedon tai asiakirjan, voidaan takaisin perittävää määrää korottaa enintään 20 prosentilla taikka, mikäli kysymys on erittäin törkeästä menettelystä, enintään 100 prosentilla.

Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdenmetyt hallintojärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 3887/92 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1678/98 14 artiklan mukaan asianomaisella tuottajalla on velvollisuus palauttaa aiheettomasti maksetut määrät, joihin lisätään artiklan 3 kohdan mukaisesti lasketut korot. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka kuluu maksun ja joko tosiasiallisen palautuksen tai, jos maksu on vähennetty myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen välillä. Koron laskemisajan suhteen EU-tuikiin sovelletaan siten eri perustetta kuin kansallisiin tukiiin.

Mainitun 14 artiklan 3 kohdassa on lisäksi säädetty, että sovellettava korkotaso on laskettava kansallisten säännösten mukaisesti, ja se ei saa olla alempi kuin kansallisten maksujen takaisinperinnässä sovellettava korko. EU-tukien osalta sovellettava korkotaso määräytyy maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:n 3 momentin nojalla ja on siten yhdeksän prosenttia vuotuista korkoa.

Sen varalta, että hakija on saanut tukea vähemmän kuin hänen olisi pitänyt saada, asian ratkaissut viranomainen voi ilman eri hakemusta oikaista virheellisen päätöksensä. Oikaisumenettelystä on säännökset maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 6 §:ssä. Sen 2 momentin mukaan jos hakijalle maksetaan lisää tukea oikaisupäätöksen nojalla ja jos tämä ei johdu hakijasta riippuvasta syystä, lisää maksettavalle määrälle maksetaan yhdeksän prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä oli tehty, siihen päivään asti, jona 1 momentissa tarkoitettu oikaisupäätös annetaan. Oikaisumenettely koskee sekä EU-tukia että kansallisia tukia.

Nykyisen kansallisen normiston mukaan alle 20 markan määrät jätetään perimättä. Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdenmetyt hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen

(ETY) N:o 3887/92 14 artiklan 6 kohdan perusteella voivat jäsenvaltiot olla perimättä sellaisia määriä, jotka ovat ilman korkoja enintään 100 ecua tuottajaa sekä maksujen takaisinperintään johtanutta tukihakemusta kohti, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään samanlaisissa tapauksissa vastaavasta perimättä jättämisestä koskevista säännöistä.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Euroopan yhteisön maatalousoikeuden luonne ja yhteisön maataloussäännösten prioriteettiasema koskien sellaisten määrien takaisinperintää, jotka ovat Euroopan yhteisön varoista rahoitettuja, on johtanut siihen, että maataloustukien takaisinperintöjen osalta noudatetaan kahta erilaista normistoa rinnakkain. Hallinnollisista ja teknisistä syistä olisi tarkoituksenmukaista ja yhteisön lainsäädännön harmonisointitavoitteen mukaista muuttaa maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 7 §:n 3 momenttia siten, että takaisinperintöihin sovellettavan koron laskun alkupäivämäärä olisi yhtenäinen riippumatta maataloustukien rahoituslähteestä. Korko laskettaisiin tuen maksupäivästä. Muutettu koronlaskutapa koskisi myös 7 §:n 4 momentin mukaista korotettua määrää. Koron vaikutus voitaisiin kuitenkin tällöin ottaa alentavana tekijänä huomioon korkoprosentin suuruutta määrättäessä.

Koska yleisen korkotason alenemisen pitäisi heijastua myös maataloustukien takaisinperinnässä sovellettavaan korkotasoon, ehdotetaan takaisin perittävälle määrälle laskettavan koron alentamista kuuteen prosenttiin vuotuista korkoa. Voimassa olevan lainsäädännön mukainen korko on yhdeksän prosenttia vuotuista korkoa.

Edellisiin kohtiin liittyen ehdotetaan muutettavaksi myös maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 6 §:n 2 momenttia siten, että oikaisun yhteydessä maksettavan koron määrä olisi kuusi prosenttia.

Jotta koron laskentatavan muuttamisesta ei syntyisi takautuvaa vaikutusta jo myönnettyjen tukien suhteen, ehdotetaan 7 §:n 3 momentin muutosta sovellettavaksi siten, että sen 2 virkkeessä tarkoitettua perustetta sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2000 tai myöhemmin annettuja tukipäätöksiä koskeviin takaisinperintöihin.

Ottaen huomioon takaisinperinnästä aiheutuvat hallinnolliset kustannukset on takaisin perittävä 20 markan vähimmäismäärä liian pieni. Tämän johdosta ehdotetaan, että takaisin perittävän erän vähimmäismäärä olisi 300 markkaa.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotuksella ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Euroopan yhteisön kokonaan tai osittain rahoittamia maataloustukia ja kansallisia tukia on arvioitu vuonna 2000 maksettavan noin 9,5 miljardia markkaa. Takaisin perittävien määrien osalta voidaan aikaisempien takaisinperintöjen perusteella arvioida, että vuoden 2000 tukien osalta takaisin perittävien määrien osuus myönnettävistä maataloustuista on noin 0,02 prosenttia eli 1,9 miljoonaa markkaa.

Pääosa takaisin perittävistä määristä kuitataan myöhemmin maksettavista tuista. Takaisin perittävät määrät saadaan lähes poikkeuksetta perittyä tuensaajalta takaisin.

Pienimmän perittävän määrän rajan nostamisella 20 markasta 300 markkaan ei ole olennaisia taloudellisia vaikutuksia. Tällä hetkellä avoinna olevia saatavia, jotka ovat määrältään alle 300 markkaa, on kirjanpidossa 7 128 kappaletta ja näiden saatavien yhteismäärä on noin 487 000 markkaa. Alle 300 markan takaisinperintöjen keskimääräinen markkamäärä on noin 68 markkaa. Mainitut saatavat ovat syntyneet vuosina 1995—1999. Tukijärjestelmien hallinnoinnin kehittäminen tulee johtamaan siihen, että takaisinperinnässä olevien saatavien lukumäärä jatkossa alenee. Voidaan arvioida, että sellaisten takaisinperintöjen yhteismarkkamäärä, joka muodostuu alle 300 markan takaisinperinnöistä, on vuosittain arviolta 100 000 markkaa.

Korkoprosentin laskemisella yhdeksästä

prosentista vuotuista korkoa kuuteen prosenttiin vuotuista korkoa ei myönnettävien ja perittävien määrien osalta ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, ottaen huomioon sen, että ehdotuksessa esitetään aikaistettavaksi kansallisista varoista rahoitettavien tukien takaisinperinnän alkamisajankohtaa yhdenmukaiseksi tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevan yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3887/92 (muut. 1678/98) kanssa. Korkoprosentin alentamisen taloudelliset vaikutukset arvioidaan olevan korkeintaan noin 20 000 markkaa vuosittain.

Oikaistaville määriksi maksettavien korkojen kokonaismäärä vuosittain on vähäinen. Oikaistavia määriä syntyy silloin, kun viranomaisen on esimerkiksi tallentanut tietojärjestelmään jonkun maataloustukeen oikeuttavan tilaan kuuluvan lohkon väärin tai eläin on erehdyksessä jäänyt tallentamatta tukihakemukseen. Oikaisu tapauksissa koron määrä tuensaajaa kohden on noin 20 markkaa.

4. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Asiasta on pyydetty maa- ja metsätaloustuottajain keskusjärjestöjen lausunto.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 16 päivänä lokakuuta 2000 eli samaan aikaan kun Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston varainhoitovuosi alkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1336/1992) 6 §:n 2 momentti ja 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

6 §

Oikaisu

Jos hakijalle maksetaan lisää tukea 1 momentissa tarkoitetun oikaisupäätöksen nojalla ja jos tämä ei johdu hakijasta riippuvasta syystä, lisää maksettavalle määrälle maksetaan kuuden prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä oli tehty, siihen päivään asti, jona 1 momentissa tarkoitettu oikaisupäätös annetaan.

mentin nojalla perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä suoritettavaksi korkoa kuuden prosentin vuotuisen koron mukaan. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka kuluu maksun ja joko tosiasiallisen palautuksen tai, jos maksu on vähennetty myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen välillä. Perimättä voidaan kuitenkin jättää sellainen määrä, joka ilman korkoja on enintään 300 markkaa tuottajaa sekä maksujen takaisinperintään johtanutta tukihakemusta kohti.

7 §

Takaisinperintä

Jos tuen saajalta peritään takaisin 1 mo-

Tämä laki tulee voimaan 16 päivänä lokakuuta 2000. Edellä 7 §:n 3 momentin 2 virkkeessä tarkoitettua perustetta sovelletaan kuitenkin ensimmäisen kerran vuonna 2000 tai myöhemmin annettuja tukipäätöksiä koskeviin takaisinperimisiin.

Helsingissä 12 päivänä toukokuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

Laki

maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseutuelinkeinojen tukitehtäviä hoidettaessa noudatettavasta menettelystä 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1336/1992) 6 §:n 2 momentti ja 7 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Oikaisu

Jos hakijalle maksetaan lisää tukea 1 momentissa tarkoitetun oikaisupäätöksen nojalla ja jos tämä ei johdu hakijasta riippuvasta syystä, lisää maksettavalle määrälle maksetaan 9 prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä oli tehty, siihen päivään asti, jona 1 momentissa tarkoitettu oikaisupäätös annetaan.

Jos hakijalle maksetaan lisää tukea 1 momentissa tarkoitetun oikaisupäätöksen nojalla ja jos tämä ei johdu hakijasta riippuvasta syystä, lisää maksettavalle määrälle maksetaan *kuuden* prosentin vuotuista korkoa laskettuna siitä päivästä, jona päätös tuen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä oli tehty, siihen päivään asti, jona 1 momentissa tarkoitettu oikaisupäätös annetaan.

7 §

Takaisinperintä

Jos tuen saajalta peritään takaisin 1 momentin nojalla perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä suoritettavaksi korkoa. Korko lasketaan 9 prosentin vuotuisen koron mukaan siitä päivästä, jona päätös perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisinperimisestä on tehty, taikka jos kysymys on 4 momentissa tarkoitetusta tilanteesta, tuen maksamispäivästä.

Jos tuen saajalta peritään takaisin 1 momentin nojalla perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittävälle määrälle määrätä suoritettavaksi korkoa *kuuden prosentin vuotuisen koron mukaan. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka kuluu maksun ja joko tosiasiallisen palautuksen tai, jos maksu on vähennetty myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen välillä. Perimättä voidaan kuitenkin jättää sellainen määrä, joka ilman korkoja on enintään 300 markkaa tuottajaa sekä maksujen takaisinperintään johtanutta tukihakemusta kohti.*

Tämä laki tulee voimaan 16 päivänä lokakuuta 2000. Edellä 7 §:n 3 momentin 2 virkkeessä tarkoitettua perustetta sovelletaan kui-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*tenkin ensimmäisen kerran vuonna 2000 tai
myöhemmin annettuja tukipäätöksiä koske-
viin takaisinperimisiin.*
